

Periodisk programevaluering av bachelor- og masterprogrammene i samfunnsøkonomi- Universitetet i Oslo.

Oppsummering og anbefalinger

Studiet har trolig funnet en grei balanse mellom metodefag og økonomisk teori, men det gjenstår mye i å relatere teori til faktiske økonomiske problemstillinger.

Alle deler av studiet preges av enveiskommunikasjon og kandidatene får nesten ingen trening i formidling.

Økonomisk institutt bør derfor:

- Fortsatt ha som ambisjon at studentene tilegner seg omfattende teoretiske kunnskaper
- Knytte teori og modeller tettere til praktiske problemstillinger
- Styrke diskusjonen med studenter og eksterne aktører om studieprogrammene
- Legge metodeundervisningen mer parallelt med fagemnene
- Innføre bacheloroppgave
- Opprettholde EDEC-programmet

Oppnevning og mandat

Dekanen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo oppnevnte (mail 26. november 2009) følgende komité til å foreta den periodiske programevalueringen av bachelor- og masterprogrammene i samfunnsøkonomi:

- ekspedisjonssjef Morten Berg, Nærings- og handelsdepartementet
- journalist Are Haram, Finansavisen
- professor Per Kristen Mydske, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, komitéens administrator
- professor Erling Vårdal, Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen.

Komiteén skal evaluere følgende programmer:

- Samfunnsøkonomi bachelor
- 5-årig Samfunnsøkonomisk analyse
- Samfunnsøkonomi master (2-årig)
- Environmental and Development Economics (2-årig): EDEC

Retningslinjer og veiledning for komiteens arbeid er beskrevet i eget notat fra fakultetet (vedlegg i mail 26.november 2009). Her er det gjort rede for komitéens mandat, informasjonsgrunnlaget og

krav til innhold i rapporten. Når det gjelder mandatet skal utviklingsaspektet vektlegges fremfor kontroll.

Når det gjelder informasjonsgrunnlaget inngår programbeskrivelsene, egevalueringene, rapporter fra tilsynsensorene, referater fra møter i arbeidslivspanelet, og annet materiale. Egevalueringen fra bachelorprogrammet var spesielt omfattende fordi det var her første gang med ekstern evaluering. Komiteen har hatt intervjuer med programledere og studenter fra de aktuelle programmene (1. februar, se vedlegg 1). Komiteen har hatt to møter og ellers samarbeidet over nett.

Problemstillinger

Et viktig utgangspunkt for evalueringen er de beskrevne læringsmålene for programmene: kunnskapsmål, ferdighetsmål og holdningsmål. Vi skal innledningsvis kort omtale noen poenger som har kommet frem i materialet, før intervjuene:

1. *Teori og metode.*

I samfunnsøkonomifaget legges det stor vekt på teori og metode gjennom hele studieløpet for alle programmer. Det omfatter matematikk, økonometri og statistikk. Noen spørsmål:

- Økonomisk institutt disponerer store ressurser og har i praksis et ansvar som et stort fagmiljø i landet til å gi mer avansert undervisning. Innebærer dette et spesielt teoriansvar?
- Er det mulig med bachelor hvor formell matematikk er tonet ned.
- Kan en la metodefagene gå parallelt med de andre fagmennene? Da vil metodeundervisningen måtte strekkes ut i tid, men det vil bli mer forståelig for studentene. Dette angår helhet og sammenheng i programmene.

2. *Anvendt økonomi.*

I motsetning til å ha et dominerende fokus på matematikk kan en ønske sterkere kobling mellom teori og virkelighet.

Er det en forskjell på det å ha en bachelor som forbereder en til master og en bachelor som forbereder en til arbeidslivet? Bacheloroppgave kan være en treningsmåte for begge alternativer. Dette momentet gjelder læringsutbytte og ulike målgruppers behov for kompetanse.

3. *Formidling.*

Til ferdighetsmålene: "Formidlingskompetansen innebærer evne til klar og ryddig skriftlig og muntlig fremstilling, samt logisk og matematisk presisjon." Men dette er ikke nødvendigvis identisk med å kunne gjøre seg forstått hos ulike målgrupper. Formidling som er eksplisitt tilpasset mottakeren kan stille spesielle krav til formidlingen. Det kan være en pedagogisk utfordring å fokusere sterkere på formidlingsdelen – studentpresentasjoner og lignende i undervisningen. Dette gjelder trening i både skiving og muntlig presentasjon: En bacheloroppgave kan sees som ledd i dette.

4. *Bacheloroppgaven.*

Økonomisk institutt har valgt ikke å ha bacheloroppgave. Bør dette revurderes?

5. *Kvalitet.*

Økonomisk institutt som et ledende fagmiljø på sitt område i landet har et ansvar for høy kvalitet både faglig og praktisk. Det 5-årige programmet er en profesjonsutdannelse, og skal

derfor kombinere teori og praksis. De fleste ferdige kandidater går til forvaltning og næringsliv.

6. *EDEC.*

Spørsmålet gjelder hvorvidt masteren i miljø og utvikling skal opprettholdes som egen master eller integreres i den 2-årige master i samfunnsøkonomi.

7. *Rekruttering.*

Her dreier det seg om eventuelle problemer i forbindelse med rekruttering og frafall i studieløpet. Det er registrert et høyt frafall i bachelorprogrammet. Men for øvrig er det en stigende tendens i søkertallet til faget. Ut fra antallet studenter er økonomisk institutt større enn andre tilsvarende miljøer (Vedlegg 2).

Intervjuene

Intervjuene ble organisert programvis med programleder og 2 studenter for hvert program. Her gjengis det som ble formidlet i intervjuene i en sammenfattet form.

Bachelor

Metode:

Leder: Metode er mer enn matematikk. Hele utdannelsen er metodeutdanning. Allerede fra første semester er det en modelltankegang. Har gått et stykke i å integrere metoden i fagene. Et problem kan være at i matematikkemnene vil foreleserne henge seg opp i matematikken. Matematikken er en nødvendig del av studiet, men det er en vanskelig balansegang mellom å ha nok matematikk, og ikke å skremme bort studentene.

Studenter: Det er stort frafall ved emnet ECON2200. Det er mulig å velge om man vil ha tunge matematikkfag eller ikke.

Anvendt økonomi:

Leder: Nytt kurs med bare anvendt økonomi som skal bli obligatorisk etter hvert, ECON3010.

Studenter: Det virker lovende med emnet "Anvendt økonomi". Foreleserne er flinke til å snakke om virkeligheten i makroøkonomi. De kunne vært mer case-orienterte i mikroøkonomi. For å få inn mer anvendt økonomi kunne dette vært mer i fokus på seminarene.

Formidling:

Leder: Studentene sier i etterkant at de hadde ønsket mer trening i presentasjon og formidling. Det er vanskelig på seminarene å tvinge frem presentasjoner.

Studenter: Det er lite presentasjon i løpet av studiene. Det er ikke krav til skrivning, man skriver sjelden en sammenhengende tekst i økonomiemnene. Det er veldig lett å glemme seg bort. Det kan være en idé å ha mer presentasjon litt ut i semesteret når man har blitt tryggere på faget.

Bacheloroppgave:

Har vært vurdert, men på grunn av ressursmangel vil man ikke innføre bacheloroppgave på studiet.

Annet

Leder: Frafallet på studiet er en bekymring, dette er et sammensatt problem.

Studentene: Studiet er lite karriere- og businessrettet.

Master, 2-årig

(For leder-kommentarer se under 5-årig master)

Metode:

Studenter: Det er mye teori i forhold til anvendt økonomi. Spørsmålet er om man får bruk for matematikken i arbeidslivet?

Anvendt økonomi:

Studenter: Det er store forskjeller mellom foreleserne på hvor mye det brukes eksempler fra den virkelige verden. Det er mange som kan bli flinkere til dette. Nyere forelesere er mer motiverende.

Ønsker:

Studenter: Det hadde vært bra om instituttet kunne vise til noen anbefalte koblinger mellom ulike kurs på samfunnsøkonomi som gjør at de til sammen gir en retning innenfor økonomifaget.

Environmental and Development Economics (EDEC, 2.årig master)

Integrasjon med 2-årig master

Leder: De to mastergradene har identiske kurs, bortsett fra på første semester. Spørsmålet er om de gode søkerne vil komme dersom man slår de to mastergradene sammen? Det at man tilbyr en mastergrad der man kan spesialisere seg på miljø- og utviklingsøkonomi må komme klart frem, men dette forhindrer ikke at man har et felles opptak med den andre mastergraden.

Studenter: Det er ikke stor forskjell på de to mastergradene siden det kun er to obligatoriske kurs på EDEC. På den andre siden er det en unik mastergrad som tilbys – spesielt med kombinasjonen av økonomi og miljø. Det er derfor viktig å opprettholde tilbudet, og kanskje ha enda flere miljø- og utviklingsemner inn i graden.

Metode:

Leder: Studentene har metoden i bunnen. Derfor er ikke dette noe problem.

Studenter: Økonometri-emnet på første semester var bra. Det er store forskjeller på studentene i forhold til metodekunnskaper. Dette kunne løses ved å ha et introduksjonskurs parallelt for studentene som henger etter.

Ønsker:

Studenter: Det er et ønske om å ha mer aktuell forskning inn i undervisningen, flere makroøkonomikurs, mer anvendt økonomi inn i mikroøkonomikursene, og å ha mer anvendt økonomi på data.

Master, 5-årig

Metode:

Leder: Metoden vektlegges mye, spesielt på den 5-årige masteren. Det vil være vanskelig å samkjøre emnene dersom man skal kjøre metode-/matematikkundervisningen parallelt med de andre emnene.

Studenter: Det sterke metodefokus i ett semester gir tunge semestre som det kan være vanskelig å komme seg igjennom. Det kunne gjort det enklere å ta det mer parallelt.

Anvendt økonomi:

Leder: Det er godt mulig at det er behov for mer "anvendt økonomi"-kurs. Det er ofte slik at studentene har feil forventninger til faget – de forventer at de skal få vite faktiske tall, men det er jo heller den generelle måten å bruke teorien på som de skal lære.

Masteroppgaven:

Leder: Det er veldig variabelt hvor mye innsats studentene legger i oppgaven, siden det ikke er karakter på oppgaven. En endring er jo gjort nå ved at studentene får veileder på andre semester på mastergraden. Sammen med veileder skal de så finne tema og problemstilling på oppgaven.

Studenter: Det kan være problematisk å gjennomføre masteroppgaven på et semester dersom man ikke vet tema tidlig, derfor er det bra at man har endret det slik at man får kontakt med veileder tidligere. Men dette gir ingen automatisk skrivetrening i løpet av studiet før masteroppgaven, her er det mulig å gjøre en forbedring ved å gi mer skrivetrening.

Annet:

Leder: Det er umulig å ha en samlet gjennomgang av faget, det blir som å bygge om skuta på åpent hav. Spesielt vil det være vanskelig i forhold til tilgang på forelesere fra semester til semester.

Studenter: Foreleserne vet lite om det som foregår på seminarene, her burde man hatt en bedre evaluering.

Sammenfatning av intervjuene

Utvalget trodde før intervjuene ut fra foreliggende materiale at det kunne være en unødig sterk konsentrasjon av de rene metodefagene (matte, statistikk, økonometri) både på bachelor- og masterstudiet. Verken studenter eller representanter for studiene ga uttrykk for at dette var noe stort problem. Representantene for studiene var åpne for at det kunne la seg gjøre å organisere studiene annerledes, slik at metodefagene i større grad ble lagt parallelt med de rene økonomifagene over en lengre periode, men at dette også ville medføre ulemper, blant annet koordineringsbehov. Studentene var generelt fornøyde.

Evalueringsutvalget oppfatter at intervjuer med representantene fra instituttet og studentene bekrefter de mange innvendingene om for svak kobling mellom teori og virkelighet/anvendt økonomi. Det samme gjelder ønskene om et sterkere fokus på presentasjon og formidling.

To studenter uttrykte nåsituasjonen slik ved noen spissformuleringer:

–" Det er fullt mulig å gjennomføre fem år uten å åpne økonomisidene i avisene " og:

- " Man kan gå gjennom hele studiet uten noen gang å behøve å åpne munnen."

Utvalget mener det vil være mulig å relatere teori bedre til reelle økonomiske problemstillinger og aktuelle hendelser, uten at dette går på bekostning av fokuset på teori og/eller metode. Tvert imot, vil kobling mellom et metode- eller teorispørsmål og en gitt faktisk situasjon kunne virke som et pedagogisk grep som styrker interessen for og forståelsen av metode og teori.

Utvalget viser til at lignende kritikk er rettet mot ulike deler av studiet tidligere, både ved tidligere evalueringer og fra arbeidslivsutvalget. Det er tatt grep, blant annet i form av det nye kurset i anvendt økonomisk analyse ECON3010, som snart blir obligatorisk på bachelornivå.

Utvalget mener imidlertid dette fokuset må inn mer systematisk, og frykter at det for eksempel ikke holder med henstillinger til foreleserne om å huske på å relatere teori til virkeligheten.

Utdyping.

Komiteen vil utdype noen av hovedtemaene som har pekt seg ut i evalueringen:

- balansen mellom teori og anvendelse
- formidling
- bacheloroppgave
- rekruttering
- EDEC

Balansen mellom teori og anvendelse

Problemstilling

Det er vanlig at studier og undervisningsopplegg i samfunnsøkonomi har et betydelig og i mange tilfeller dominerende innslag av teori. Samtidig er det en ganske klar tilbakemelding fra både studenter, kandidater og arbeidsgivere at innslaget av anvendelser i studiet er for lite. Studentene etterlyser anvendelser for å gjøre undervisningen mer engasjerende og som hjelp til og motivasjon for å forstå teorien. I kandidatundersøkelsene fremkommer det til dels manglende tro på (eller kunnskap om) at økonomiske modeller overhodet kan brukes i praksis. Og på arbeidsgiversiden hevdes det fra enkelte hold at ferske kandidater ikke er «anvendbare» før etter relativt lang tid ute i praksis. En utfordring når ulike studieprogrammer skal utformes, er derfor å oppnå en god balanse mellom teori og anvendelser.

Vurderinger

Evalueringskomiteen legger vekt på at Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo bør opprettholde et undervisningstilbud på høyt teoretisk nivå. I vurderingen av balansen mellom ren teoriundervisning og undervisning i anvendelser av teorien bør det derfor ikke være aktuelt å fire på ambisjonen om at studentene skal tilegne seg omfattende teoretiske kunnskaper og sterk teoriforståelse. Tvert imot ser komiteen det slik at en solid teoretisk kompetanse er nødvendig for å kunne bruke økonomifaget til å analysere og ta stilling til ulike anvendte og praktiske problemstillinger.

Dette forhindrer ikke at den pedagogiske utfordringen ved å oppnå balanse mellom teori og anvendelse må tas på alvor. For de flinkeste studentene vil det riktignok gjerne være slik at de teoretiske sidene av faget i seg selv er tilstrekkelig motiverende. Men de fleste studieprogrammer må kunne tiltrekke seg studenter som trenger motivasjon ut over dette. I den grad det er

konkurranse om å tiltrekke seg studenter, kan en derfor ikke bare satse på at teorien «selger seg selv».

Videre kan det med rette ansees som et problem dersom for mange arbeidsgivere mener at den gjennomsnittlige kandidat fra Økonomisk institutt ikke er godt nok i stand til å bruke faget og opptre som økonom. Også her er det et forbehold, nemlig at ikke alle arbeidsgivere definerer stillingsinnhold på en slik måte at det er klart for en nyansatt økonom hvordan han eller hun er tenkt å bidra som fagperson til virksomhetens produksjon. Men uansett er det en utfordring også for utformingen av studieprogrammer dersom økonomer i for liten grad oppfattes som anvendbare i praksis. Hvis en slik oppfatning får feste seg, kan det etter hvert slå ut i lavere søkning til studiet.

Det er positivt at Økonomisk institutt har erkjent at det kan være behov for å gi studentene kompetanse i å anvende teori. Dette er tydelig bl.a. ved at emnet ECON3010 – Anvendt økonomisk analyse nå tilbys både i det femårige masterstudiet og i bachelorprogrammet. Evalueringskomiteen oppfatter strukturen i særlig masterprogrammet, men til dels også bachelorprogrammet, som å ha et noe sekvensielt preg i den forstand at man i det ene semesteret konsentrerer seg mye om matematikk og statistisk metode, i det neste semesteret teori og modeller, deretter igjen om metodiske disipliner osv.; men også i den forstand at f.eks. emnet i anvendt økonomisk analyse undervises separat fra f.eks. emnet ECON2200 – Matematikk 1/Mikro 1.

Det kan finnes gode argumenter for en slik inndeling av studieforløpet, bl.a. det at man må beherske et visst minimum av teori for overhodet å være i stand til å gjennomføre en meningsfylt analyse eller vurdering av en mer anvendt problemstilling. Evalueringskomiteen mener derfor at emnet ECON3010 bør tilbys slik man nå har tatt sikte på. Spørsmålet er allikevel om dette burde suppleres med ytterligere tiltak eller tilbud i undervisningen. For det første er det ønskelig å gi studentene kunnskap om økonomiske problemstillinger fra den virkelige økonomien, så som finanskrisen, globalisering, klimautfordringen osv. Men minst like viktig er det å benytte anvendelser fortløpende som illustrasjoner av hvordan teorier og modeller kan brukes, dels for å motivere et bredt tilfang av studenter til å lære seg teori, dels for å lette selve innlæringen og utdype teoriforståelsen. Tidligere evalueringer viser at det ikke holder å henvise til foreleserne om anvendte problem.

Et enkelt eksempel er at man så konsekvent som mulig utformer seminaroppgaver som praktiske anvendelser, gjerne med problemstillinger fra dagsaktuell økonomisk politikk. Veien fra teori til anvendelse er i de aller fleste tilfeller ganske kort, og bare det å bytte ut f.eks. «analyser virkningen av økt avgift i et marked» med «analyser virkningen av økt avgift på biodiesel» kan være et godt skritt i riktig retning. Et annet eksempel kan være at instituttet jevnlig lager en helt kort analyse av et aktuelt tema fra den virkelige økonomien og legger analysen ut på sine hjemmesider. Det teoretiske nivået på slike analyser kunne være omtrent som i tidsskriftet Samfunnsøkonomen, men lengden og omfanget måtte være vesentlig mindre. Et tredje eksempel kan være å øke bruken av kvalifiserte gjesteforelesere som ikke kommer fra universiteter eller høyskoler og som bes om å anvende økonomisk teori på problemstillinger som de står overfor i sitt daglige arbeid.

Formidling.

Utvalget konstaterer at studentene kun én gang i løpet av fem år må skrive en sammenhengende tekst med vanlige krav til form, og det skjer først i masteroppgaven. Det tilbys ingen form for trening i eller tilbakemelding på muntlige fremstillinger. Også på seminarer gjennomføres det meste av

undervisningen som enveiskommunikasjon. Læringsutbyttet kan økes ved å ha større innslag av formidling og presentasjoner fra studentene.

Studentene kan på seminarene pålegges å presentere forberedte besvarelser, fortrinnsvis i ikke-metode-fagene. Subsidiært kan dette gjøres ved at det arrangeres parallelle seminarer, ett basert på dagens enveiskommunikasjon og ett hvor studentene på omgang pålegges å presentere den aktuelle oppgaven.

Bacheloroppgave

Komiteen foreslår at en obligatorisk bacheloroppgave av moderat omfang vurderes. Hverken Universitetet i Trondheim eller Tromsø har bacheloroppgave. Til orientering redegjøres det for opplegget i Bergen som mulig modell. Bacheloropplegget fra UiB er tatt delvis fra Universitetet i København og delvis fra Handelshøgskolen i Stockholm. Begge steder er det obligatorisk med bacheloroppgave.

Ved UiB er bacheloroppgaven et 10 studiepoengskurs. Undervisningsopplegget består av et introduksjonsseminar, et bibliotekkurs og tre obligatoriske gruppemøter som ledes av en vitenskapelig tilsatt. Selve bacheloroppgaven utgjør 70 % av den endelige karakteren, mens den muntlige presentasjonen og opposisjonen på gruppemøtene utgjør 30 %. Det legges stor vekt på oppmøte og deltakelse på gruppemøtene. I tilknytning til hver gruppe fungerer en masterstudent som veiledningsassistent. Veiledningsassistenten deltar på gruppesamlingene og er tilgjengelig for spørsmål fra studentene i tidsrommene mellom samlingene og innleveringene.

En kan vurdere om noe av ordningen i Bergen kan anvendes for bacheloroppgave i Oslo. En kan organisere en bacheloroppgave slik at den ikke blir særlig ressurskrevende.

Rekruttering

Som materialet viser har bachelorstudiet et større frafall enn de andre programmene. Dette er imidlertid et sammensatt fenomen. En del studenter søker opptak på bachelorstudiet for å ta utvalgte emner som de vil benytte i andre studieløp. Andre velger seg over på det femårige profesjonsstudiet, mens atter andre slutter fordi studiet ikke passer for dem. For den siste gruppen kan den konsentrerte metodedelen (ECON2200) være en anstøtssten. Utvalget viser til at både studentene (i undersøkelsene) og studiene (i egevalueringene) oppfatter at store mengder metode på kort tid kan være et problem, og i noen grad forklare noe av frafallet. En tanke som ble luftet var å kunne både styrke støtteundervisningen og å strekke metodeundervisningen utover i tid. Begge deler har vært viet oppmerksomhet ved Økonomisk institutt – også over tid. Det siste kan ha en del praktiske koordinerings- og tilpasningsvanskeligheter. Større frafall ved begynnelsen av ett studium er imidlertid ikke noe spesielt for økonomifaget, men kan sees som en naturlig del av studietilpasningen generelt.

EDEC

EDEC er et spesialisert masterprogram innen miljø- og utviklingsøkonomi. Det henvender seg internasjonalt, og får også en god del med utenlandsstudenter. Programmet tiltrekker seg en del

svært dyktige studenter, men det synes også å være et problem at noen av de studentene som begynner på programmet har en svak bakgrunn innenfor samfunnsøkonomi. For å sikre at studentene får en felles plattform å stå på, er det innført en del obligatoriske kurs de første semestrene.

EDEC fremstår som et vellykket masterprogram. Søkingen til studiet er høy og studentene synes også å være fornøyd med opplegget. Dette kom frem i studentintervjuet. Studentene understreket imidlertid at det er viktig at programmet har preg av en viss eksklusivitet. De hadde forståelse for at plattformkurs burde inngå som en del av begynneropplæringen. Men de etterlyste også mer spesialiserte emner innenfor ressurs- og miljøøkonomi.

I instituttets egevaluering av det toårige masterprogrammet ble det også reist spørsmål om det var hensiktsmessig å ha et eget opptak på EDEC-programmet. Alternativet som ble diskutert er at EDEC inngår som et eget studieløp innenfor det generelle masterprogrammet. En søker til EDEC da må søke om opptak sammen med de andre studentene. Det ble også fremhevet at en fortsettelse av dagens EDEC-program fordrer innsats fra ildsjeler. De ildsjelene som i dag er knyttet til programmet er i ferd med å gå av for aldersgrensen. Videre er det i evalueringsrapporten nevnt som et problem at det var for få spesialiserte kurs i programmet, og pekte på at en løsning kunne være at studentene ble tillatt å ta kurs ved andre institusjoner.

Vedrørende program eller studieløp

Det er klart at en ved studieløpsvarianten risikerer å miste inntrykket av eksklusivitet. På den annen side er eksklusivitet betinget av at en har dedikerte enkeltpersoner. Om instituttet skal forsøke å sikre seg slike personer er et ressursproblem som har blitt reist både av instituttet og studentene og som vi ikke tar stilling til.

ANBEFALINGER

På grunnlag av denne gjennomgangen vil komiteen komme med følgende anbefalinger:

1. Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo bør opprettholde et undervisningstilbud på høyt teoretisk nivå. Det bør fortsatt være en klar ambisjon at studentene skal tilegne seg omfattende teoretiske kunnskaper og sterk teoriforståelse.
2. Det er helt nødvendig å gi studentene mer kunnskap om økonomiske problemstillinger fra den virkelige økonomien og i større grad benytte anvendelser for å vise at og hvordan teorier og modeller kan brukes i praksis.
3. Økonomisk institutt bør styrke og videreutvikle en diskusjon med både studentene og eksterne aktører om hvordan studieprogrammene og undervisningen kan forbedres når det gjelder anvendelser av teori.
4. En bør gjøre tydeligere kontinuitet og sammenheng i studieprogrammene og dempe eventuelle sekvensielle preg. Dette kan gjøres ved å anbefale "løp" ved å koble emner og rekkefølger tydeligere. Å strekke metodeundervisningen parallelt med fagemnene kan også trekke i samme retning.
5. Økonomisk institutt bør innføre obligatorisk skriftlig oppgave i bachelorstudiet. Det vil kunne gi en nyttig trening både i formidling, anvendelse av teori og metode og som forberedelse til masteroppgaven. Innretning og organisering av en slik oppgave bør utredes.
6. EDEC: Økonomisk institutt bør vurdere å opprettholde og styrke dette programmet blant annet ved å gjøre det lettere å ta spesialiserte miljøfaglige kurs i tilgrensede fagmiljøer.

Oslo/Bergen, den 25. februar 2010

Morten Berg Are Haram Per Kristen Mydske Erling Vårdal

(signert versjon neste side)

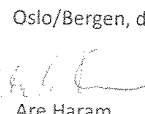
ANBEFALINGER

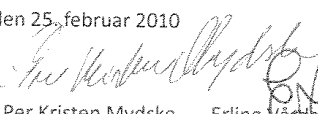
På grunnlag av denne gjennomgangen vil komitéen komme med følgende anbefalinger:

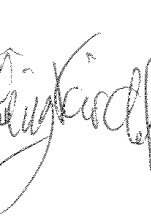
1. Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo bør opprettholde et undervisningstilbud på høyt teoretisk nivå. Det bør fortsatt være en klar ambisjon at studentene skal tilegne seg omfattende teoretiske kunnskaper og sterk teoriforståelse.
2. Det er helt nødvendig å gi studentene mer kunnskap om økonomiske problemstillinger fra den virkelige økonomien og i større grad benytte anvendelser for å vise at og hvordan teorier og modeller kan brukes i praksis.
3. Økonomisk institutt bør styrke og videreutvikle en diskusjon med både studentene og eksterne aktører om hvordan studieprogrammene og undervisningen kan forbedres når det gjelder anvendelser av teori.
4. En bør gjøre tydeligere kontinuitet og sammenheng i studieprogrammene og dempe eventuelle sekvensielle preg. Dette kan gjøres ved å anbefale "løp" ved å koble emner og rekkefølger tydeligere. Å strekke metodeundervisningen parallelt med fagemnene kan også trekke i samme retning.
5. Økonomisk institutt bør innføre obligatorisk skriftlig oppgave i bachelorstudiet. Det vil kunne gi en nyttig trening både i formidling, anvendelse av teori og metode og som forberedelse til masteroppgaven. Innretning og organisering av en slik oppgave bør utredes.
6. EDEC: Økonomisk institutt bør vurdere å opprettholde og styrke dette programmet blant annet ved å gjøre det lettere å ta spesialiserte miljøfaglige kurs i tilgrensede fagmiljøer.

Oslo/Bergen, den 25. februar 2010

Morten Berg

Are Haram

Per Kristen Mydske

Erling Vartdal

Vedlegg 1. INTERVJUER

Oppsett samtaler/intervju: Møterom 824 (Eilert Sundts hus, mandag 1. februar 2010.)

Programledere			
Tid	Navn	Program	
12.00-12.30	Vidar Christiansen	Bachelor	
12.30-13.00	Finn Før Sund	EDEC	
13.30-14.00	Tone Ognedal	2-årig og 5-årig master	
Tid	Navn	Program	
14.00-14.30	Mats Noreng og Håkon Høgetveit	Bachelor	
14.30-15.00	Tord Krogh og Line Bentzen	5-årig master	
15.00-15.30	Katarina Haukaas og Sunniva Eidsvoll	EDEC	
15.30-16.00	Kristian Hernæs og Kaja Eckhoff	2-årig master	

VEDLEGG 2. STUDENTSTATISTIKK

Nye studenter til bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi og femårig master i samfunnsøkonomisk analyse (tall fra august)

	2005	2006	2007	2008	2009*
Antall førstevalgssøkere					
- samfunnsøkonomisk analyse	172	178	140	155	176
- bachelor	291	287	272	269	338
Antall plasser					
- samfunnsøkonomisk analyse	50	50	55	55	55
- bachelor	120	120	110	110	125
Poenggrenser* (primærvitnemål/ordinær)					
- samfunnsøkonomisk analyse	52,3/56,0	53,2/58,0	52,2/56,3	54,3/55,7	50,1/53,8
- bachelor	47,0/51,8	48,8/53,0	49,9/52,5	48,5/53,2	45,1/56,0

* Poengtallene for 2009 er ikke direkte sammenliknbare med de tidligere årene på grunn av nye poengregler. Samordna opptak bruker også ulike definisjoner på de ulike kvotene sammenlignet med tidligere år.

Samfunnsøkonomiprogrammer i Norge med opptak gjennom Samordna opptak

Førstevalgssøkere pr studium (tall fra mai)

Sted	Studium	2005	2006	2007	2008	2009
NTNU	Samfunnsøkonomi, bachelor	94	91	93	99	140
NTNU	Samfunnsøkonomi, master (5 år)	36	46	49	66	70
NTNU	Samfunnsøkonomi, årsstudium	-	-	36	39	58
UiB	Samfunnsøkonomi, bachelor	91	106	107	137	180
UiB	Samfunnsøkonomi, master (5 år)	32	25	38	25	19
UiB	Samfunnsøkonomi, årsstudium	89	68	55	47	82
UiO	Samfunnsøkonomi, bachelor	298	283	265	252	324
UiO	Samfunnsøkonomisk analyse, master (5 år)	173	183	139	159	176
UMB	Samfunnsøkonomi, bachelor	36	35	24	22	23
UIT	Samfunnsøkonomi, bachelor	19	13	14	12	26

Samordna opptak: Søkere til program ved SV-fakultetet (tall fra 19. april 2009)

Studium	Ramme	Primærsøkere	Endring fra 2008	Primærsøker per studieplass
Europastudier (EU)	60	79	-13 %	1,32
Internasjonale studier	60	450	15 %	7,50
Kultur og kommunikasjon	60	215	-9 %	3,58
Offentlig administrasjon og ledelse	60	174	-12 %	2,90
Psykologi, profesjonsstudium høst	44	1017	8 %	23,11
Psykologi, profesjonsstudium vår	44	153	-11 %	3,48
Psykologi, årsenhet	100	535	21 %	5,35
Psykologi	160	583	1 %	3,64
Samfunnsgeografi	55	117	10 %	2,13
Samfunnsøkonomi	125	322	28 %	2,93
Samfunnsøkonomi, 5-årig	55	174	9 %	3,16
Sosialantropologi	115	210	28 %	1,83
Sosiologi	140	266	3 %	1,90
Statsvitenskap	180	474	8 %	2,63
Utviklingsstudier	60	154	16 %	2,57
SUM SV	1303	4923	8 %	3,78

Nye studenter til de toårige masterprogrammene ved Økonomisk institutt

Opptaksrammen til de toårige masterprogrammene er f.o.m. høsten 2007 85 studieplasser totalt pr. studieår (tidligere 80)

	2005	2006	2007	2008	2009**
Antall søkere					
- samfunnsøkonomi	237	168	191	249	303
- miljø- og utviklingsøkonomi	79	251	148	277	324
Antall nye studenter					
- samfunnsøkonomi	45	53	63	66	67**
- miljø- og utviklingsøkonomi	24	25	19	21	24
Poenggrenser*					
- samfunnsøkonomi (vår/høst)	63,4/63,5	63,2/63,4	63,0/63,3	63,0/62,8	62,67/62,78
- miljø- og utviklingsøkonomi	Ind. vurd.	Ind. vurd.	63,0	62,9	Ind. vurd/C

* Poenggrense master: 65 = A, 64 =B, 63 =C, 62 =D, 61=E

** Opptaket høsten 2009 gjaldt for hele studieåret 2009/2010.

Våren 2009 var siste våropptak. F.o.m. 2010 kun opptak en gang i året.

Antall registrerte programstudenter ved Økonomisk institutt ved utgangen av året

	2005	2006	2007	2008	2009
Bachelor	352	330	284	251	253
Master i samfunnsøkonomisk analyse	185	194	213	210	215
Master i samfunnsøkonomi	163	122	136	128	136
Master i miljø- og utviklingsøkonomi	63	63	59	54	49
Totalt	763	709	692	643	653

Ferdige kandidater ved Økonomisk institutt

	2005	2006	2007	2008**	2009
Bachelor*	12	38	27	42	54
Master i samfunnsøkonomisk analyse	8	18	23	12	30
Master i samfunnsøkonomi	28	40	44	47	31
Master i miljø- og utviklingsøkonomi	12	20	18	21	16
Annen høyere grad (gammel ordning)	22	4	3	0	0
Totalt	82	120	115	122	131

* Bachelorkandidater fra samfunnsøkonomiprogrammet som får tildelt fritt sammensatt bachelorgrad, er ikke med i tabellen over ferdige kandidater

* *Fra vårsemesteret 2008 ble det innført nye rutiner for utstedelse av bachelorvitnemål ved UiO ved at studenter på et studieprogram får bachelorvitnemål automatisk utstedt (tidligere måtte de bestille selv når de ønsket å få det utstedt).